

Erasmus+

*Okul Öncesi Dönemde Özel
Gereksinimli Çocuklara
Yönelik Bütünleştirme ve
Uyarlama Aktiviteleri*

2015 (K101)

**Bireylerin Öğrenme Hareketi-Okul
Eğitimi Personel Hareketliliği
Projesi**

Proje Numarası:K101-018536

TÜRKİYE ULUSAL AJANSI
TURKISH NATIONAL AGENCY

Erasmus+

This project has been funded with support from the European Commission. This website reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

"Bu proje T.C. Avrupa Birliği Bakanlığı, AB Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Bakanlığınca (Ulusal Ajans, <http://www.ua.gov.tr>) yürütülen Gençlik Programı kapsamında ve Avrupa Komisyonu'ndan sağlanan hibeyle gerçekleştirilmiştir. Ancak burada yer alan görüşlerden Ulusal Ajans veya Avrupa Komisyonu sorumlu tutulamaz."

İçindekiler

TÜRKİYE ULUSAL AJANSI3

ERASMUS+ PROGRAMI3

OKULEĞİTİMİ PERSONEL HAREKETLİLİĞİ PROJESİ (KA101)..... 4

**OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÇOCUKLARA
YÖNELİK BÜTÜNLEŞTİRME VE UYARLAMA AKTİVİTELERİ6**

ITALYA HAREKETLİLİĞİ 8

TÜRKİYE ULUSAL AJANSI

Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı (Türkiye Ulusal Ajansı) Erasmus+ Programı; eğitim, öğretim, gençlik ve spor alanlarında faaliyet gösteren kurum/kuruluşlara açıktır. Bu alanlarla aktif olarak ilgili olan herhangi bir kamu, özel veya kar amacı olmayan kurumlar projeleri için hibe başvurusu yapabilirler.

ERASMUS+ PROGRAMI

Erasmus+ Programı 1 Ocak 2014 itibarıyla uygulanmaya başlayan; eğitim, gençlik ve spor alanlarında farklı yaş grupları ve farklı hedef kitlelere yönelik destekler içeren çatı programın genel adıdır. Erasmus+ Programı içerisinde, önceki programlarda olduğu gibi okul eğitimi, yükseköğretim, mesleki eğitim, yetişkin eğitimi ve gençlik alanına yönelik destekler devam etmekte, bununla birlikte spor alanındaki projelere de hibe desteği sağlanmaktadır. Erasmus+ Programı kapsamında desteklenen faaliyetler temel olarak 3 Ana Eylem (AE,Key Action,KA) ve 2 Özel Eylem altında toplanıyor:

Ana Eylem 1: Bireylerin Öğrenme Hareketliliği

Ana Eylem 2: Yenilik ve İyi Uygulamaların Değişimi için İşbirliği

Ana Eylem 3: Politika Reformuna Destek

Özel Eylem1: Jean Monnet Programı

Özel Eylem2: Spor Destekleri

ANA EYLEM 1: BİREYLERİN ÖĞRENME HAREKETLİLİĞİ

❖ Okul Eğitimi Personel Hareketliliği

Bireylerin Öğrenme Hareketliliği Ana Eylemi (Key Action 1, KA1) altında yer alan bu faaliyet ile okul personelinin yeterliliklerinin geliştirilmesi ve okul personeline yurt dışında mesleki gelişim fırsatları sunulması hedeflenmektedir. Bu kapsamda, okul eğitimi alanında faaliyet gösteren okulların, bir ya da daha fazla personelini eğitim ve öğretim amacıyla Program Ülkelerine kısa dönemli göndermesine yönelik iki tür faaliyet desteklenmektedir. Bir öğrenme hareketliliği projesi, aşağıda sayılan faaliyetlerden birini veya daha fazlasını içerebilir:

- Öğretme Görevlendirmesi: Okul eğitim personelinin yurtdışında ortak bir okulda öğretmenlik yapmaları.
- Personel Eğitimi: Okul eğitim personelinin yurt dışında mesleki gelişimine yönelik bir kursa katılması ya da işbaşı eğitim/izleme yapmaları.

Bu faaliyetin katılımcıları okulların eğitim personelidir (öğretmenler, idareciler). Ancak, başvuru Program Ülkelerinden birinde yerleşik bir okul ya da konsorsiyum lideri tarafından yapılmalıdır. Bireysel başvuru kabul edilmemektedir.

Okul eğitimi personelinin hareketlilik faaliyeti, her ikisi de Program Ülkelerinde yerleşik bir gönderen kuruluş ve en az bir ev sahibi kuruluş içermelidir. Başvuruda tercih edilen faaliyet türüne göre;

- Öğretmen görevlendirmesinde; gönderen kuruluş ile ev sahibi kuruluşun her ikisi de okul olmalıdır.
- Personel eğitiminde; gönderen kuruluş bir okul olmalıdır. Ev sahibi kuruluş ise okul ya da okul eğitimi alanında faaliyet gösteren kamu kurumu ya da özel kuruluş olabilir.

Hareketlilik projesinde yer alan katılımcı kuruluşlar şu rol ve görevleri üstlenirler:

- Başvuran kuruluş: Okul eğitimi hareketlilik projesi başvurusunu yapma, sözleşme imzalama ve yürütme ve raporlama işlemlerinden sorumludur. Başvuran kuruluş bir okul ise aynı zamanda gönderen kuruluşur. Başvuran kuruluş bir konsorsiyum lideri ise konsorsiyum lideri kuruluşun görevi konsorsiyumda yer alan okulların personelini yurt dışına göndermektir. Konsorsiyum lideri kuruluşun personeli yurt dışındaki eğitim faaliyetlerine katılamaz.
- Gönderen kuruluş: Okul eğitimi alanındaki personelin seçimi ve yurt dışına gönderilmesinden sorumludur.
- Ev sahibi kuruluş: Yurt dışından gelen okul eğitimi personelini kabul etmek, onlara bir faaliyet programı önermek veya onların sunacakları bir eğitim

*faaliyetinden istifade etmekten sorumludur.
Ev sahibi kuruluş aşağıdakilerden birisi olabilir:*

- *Kurs düzenleyicisi (yapılandırılmış bir kurs veya eğitim faaliyetine katılması durumunda)*
- *Okul ya da okul eğitimi alanında çalışan bir ilgili kuruluş (öğretme görevlendirmesi için bir okul, işbaşı eğitimi/izleme için bir okul ya da okul eğitimi alanında çalışan bir kuruluş). Bu durumda gönderen kuruluş katılımcılarla yurt dışında geçirilecek sürecin hedefleri konusunda hemfikir olmalı ve faaliyet başlangıcından önce bütün tarafların hak ve yükümlülükleri belirlenmelidir.*

Proje hedefleri ve planlanan faaliyetlerin türü çerçevesinde başvuru aşamasında seçilmek koşulu ile proje süresi 12 veya 24 ay olabilir.

Okul Öncesi Eğitimde Özel Gereksinimli Çocuklara Etkinlik Uyarlama Çalışmaları

Faaliyet Türü: Okul Eğitimi Personel Hareketliliği

MEB tarafından uygulamaya konulan, AB ve UNICEF'in destek sağladığı "TR0801.06 Okul Öncesi Eğitiminin Güçlendirilmesi Projesi" güncellenme çalışmalarıyla 2012 yılında Okul Öncesi Eğitim Programı revize edilmiştir. 10 ilde yapılan pilot uygulamalardan sonra 81 ilde uygulamaya konulmuştur. Yeni program çocuk merkezli olması ve sınıfta bulunan özel gereksinimli çocukları etkinliklere dahil etmesiyle bütünleştirici özellik taşımaktadır. Ayrıca; 573 sayılı KHK ile **kararname** ile özel eğitim yeni bir yapıya kavuşturulmuştur. Daha önceden özel eğitim okulu ağırlıklı olan bu yapılanma çağdaş bir anlayış ile kaynaştırma yoluyla eğitim uygulamaları esas alınarak düzenlenmiştir. Söz konusu kararnamenin '**KAYNAŞTIRMA**' başlıklı **12. maddesinde; 'özel eğitim gerektiren bireylerin eğitimleri, hazırlanan bireysel eğitim planı doğrultusunda akranları ile birlikte her tür ve kademedeki okul ve kurumlarda uygun yöntem ve teknikler kullanılarak sürdürülür.' hükmü yer almıştır.** Aynı kanun hükmünde kararnamenin '**okul öncesi eğitimi başlıklı 7. maddesinde** 'tanısı konulmuş özel eğitim gerektiren çocuklar için, okul öncesi eğitimi zorunludur.(37-72 ay) Bu eğitim özel eğitim okulları ile diğer okul öncesi eğitim kurumlarında verilir denilmektedir. Yine, Okul Öncesi ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliğine göre, 10 öğrencisi olan sınıfta 2 özel gereksinimli çocuk, 20 kişilik sınıflarda ise 1 çocuk kaynaştırma/bütünleştirme eğitimine devam etmek zorundadır. Tüm bu yasal düzenlemelere bakıldığında; öğretmenlerin bu çocuklarla karşılaşması kuvvetli ihtimaldir. Bu çocukların aynı sınıf ortamında akranlarıyla birlikte eğitim alabilmesi, potansiyel ve yetenekleri doğrultusunda tüm eğitim faaliyetlerine yaşitlarıyla birlikte katılabilmesi için normal gelişim gösteren çocuklara eğitim vermek üzere yetişmiş öğretmenlerin bu konuda bilgi, donanım, beceri ve deneyimlerinin artırılması gerekmektedir.

Projemiz ile; özel gereksinimli çocukların kaliteli eğitime erişimi konusunda erişilmesi gereken hedefin sadece eğitim sistemine dahil edilmeleri değil eğitim sisteminin tüm öğrencileri kapsayacak bir yapıya kavuşturulması boyutuyla, Avrupada uygulanan bütünleştirici uygulama aktiviteleri, yetersizlik türlerine uygun olarak hazırlanmış etkinlik uyarlamaları, yönerge ve eğitim ortamlarının hazırlanması konusunda eğitim alınması ile söz konusu olan ihtiyaçların giderilmesi ve öğretmen yeterliliklerinin artırılması hedeflenmiştir.

Proje; İmirzalıoğlu Ganime Hanım Anaokulu müdürlüğünden toplam 7 katılımcının İtalya'da eğitim ve araştırmalara katılmasını kapsamıştır.Yurt dışı ortağı olarak 0-6 Yaş Okul Öncesi Eğitim Programının güncelleme çalışmalarında ziyaretlerin yapıldığı ve okul öncesi eğitimde öncü ve gelişmiş olan ülkelerden İtalya tercih edilmiştir. Projemizin süresi 12 aydır.

Bu hareketlilikle; öğretmenlere, etkinlikleri özel gereksinimli çocuklara uyarlamada yeterlilik kazandırmak, bu çocuklara yönelik ayrımcılığı ortadan kaldırmak ve öncelikle dezavantajlı çocuklar olmak üzere okulumuz öğrencilerinin adil şartlar altında eğitime erişmi sağlamak, bireysel farklılıklara uygun ve çocuk merkezli bir kurumsal yapı oluşturmak, aileleri eğitime dahil etmek, kaynaştırma eğitiminde öğretmenlerin farkındalık düzeylerini arttırarak olumlu bakış açısı geliştirmelerinin sağlanması amaçlanmıştır.

Okul öncesi eğitimde özel gereksinimli çocuklar için uyarlama çalışmaları konulu projemizin nihai faydalanıcıları; okul öncesi eğitim ve çocuk gelişimi öğretmenleri ile yöneticileri, okul öncesi eğitimden yararlanan tüm çocuklar ve ailelerdir.

İtalya Eğitim Kurumu

Yurt dışı eğitim organizasyonumuz, İtalya'daki "Mugni - Int. Foundation for Culture and Education" firması tarafından sağlanmıştır. Proje kapsamında gerçekeşen eğitimlerimiz ağırlıklı olarak "ForModena" adı verilen bir eğitim kurumu çatısı altında ,toplam 7 öğretmen ile gerçekeştirilmiştir. İtalyanca gerçekeşen eğitimlerimizde iletişimimiz her iki dile de hakim çevirmenler tarafından sağlanmıştır. Aldığımız eğitim, projemiz amaçlarını ve faaliyetlerini gerçekeştirmeye uygun bulunmuştur.

İTALYA HAREKETLİLİĞİ

İtalya'da;

- **Devlet okulları,**
- **Özel Okullar,**
- **Vakıflara Bağlı Katolik okullar** olmak üzere üç tip okul sistemi bulunmaktadır.

İtalya'da 1971 de yapılan Anayasa değişikliği ile tüm özel eğitim kurumları kapatılmıştır. 1977'de Anayasaya eklenen bir madde ile özel gereksinimli çocukların normal gelişim gösteren çocuklarla birlikte eğitim alması, bütün öğretmenlerin özel öğretmenler ile birlikte sınıfındaki özel gereksinimli çocuğun eğitimi için bir planlama yapması, yerel otoritelerin de bu işin idari ve finansal yürütmesini yapması zorunlu hale getirilmiştir.

Kaynaştırma eğitiminde bir sınıfa maksimum 2 kaynaştırma öğrencisi verilmekte ve mutlaka özel eğitim öğretmeni bulunmaktadır. Aileler, okul yönetimi ve öğretmenlerle dönem

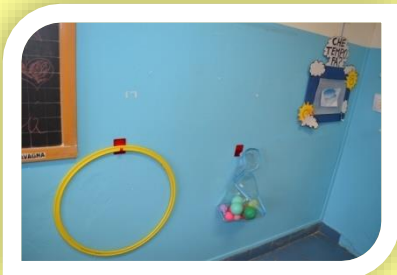
başında yapılan bir toplantıyla haftalık ders saatlerinin 24 ya da 27 olacağına, aktivitelerin neler olacağına ve sürelerine karar verilmesinde fikirlerini beyan etmektedirler.

Eğitim sistemlerindeki hedef; tek tip değil etkin, dinamik bireyler yetiştirmek, özel gereksinimli bireylerin değerini artırmak ve lise mezunu olmalarını sağlamaktır.

Ulusal Milli Eğitim programı çerçevesinde öğretmenler istedikleri ders kitabını ve istedikleri öğretim metodunu seçmekte özgürler. İlkokul öğretmenleri için Maestro, lise ve üniversite

öğretmenleri için Profesör unvanı kullanılmaktadır. Engelli bireylere mezun oldukları okullarda normal diplomanın yanı sıra ikinci bir diploma daha verilerek işe yerleştirmede bu diploma esas alınmaktadır. İtalya'da 2013-2014 verilerine göre 95.000 özel eğitim öğretmeni bulunmaktadır. Özel eğitim öğretmenleri 5 yıllık üniversite eğitiminin üzerine 2 yıl özel eğitim görerek 7 yılın sonunda özel eğitim öğretmeni olabilmektedirler. Ayrıca, her alandan (fizik, matematik, dil vb.) öğretmen bu 2 yıllık eğitimi alabilmektedir. Her sınıf minimum 10, maksimum 25-26 öğrenciden oluşmaktadır. Ancak bazı küçük köylerde 3 öğrenci için de sınıf açılabilenkte ya da 6

öğrenci ile birleştirilmiş sınıf uygulaması yapılabilmektedir. İtalya'da üç yaşın altındaki çocuklara bakan kreşlerden yerel makamlar sorumludur. Özel ve devlet anaokulları 3-5 yaş

arası çocuklara bakmaktadırlar.

Tüm okul öncesi kurumlar Eğitim Bakanlığının kontrolü altındadır. Bu kurumların giderlerini karşılayan sorumlular ise çoğunlukla yerel yönetimlerdir. Anaokullarına devam etmek isteğe bağlıdır ve devlet okullarında ücretsizdir. Çocukların yaklaşık %98'i okul öncesi eğitime devam etmektedir. Okul öncesi eğitim sınıflarında aynı anda iki öğretmen sınıfta görev almaktadır. Kaynaştırma öğrencisi olması durumunda ise, sınıfa mutlaka bir tane de özel eğitim öğretmeni görevlendirilmektedir.

Farklı özelliklerdeki bütün öğrencilerin bir arada bulunduğu bu eğitim sistemiyle tüm öğrenciler farklılıkları anlayışla ve normal karşılanmaktadır.

Eğitim ve bakım materyalleri yerel yönetimler tarafından ücretsiz olarak temin edilmektedir. Belediyeler ve sivil toplum örgütleri 9-16 yaş arası engellilere sosyal yaşama destek amaçlı çalışmalar yürütmektedir. Ayrıca yine belediyeler ve sivil toplum kuruluşlarının 18-65 yaş arası işe girememiş ya da ağır derecede engeli olanlara çalışma ve sosyal yaşam desteği verdiği kurumlar bulunmaktadır. Bu kuruluşlarda çalışan ve eğitim veren öğretmenlere sosyal öğretmen denilmektedir.

İtalya'da özel eğitim kurumu olmayıp tüm yetersizliği olan bireyler ya kaynaştırma eğitimi, ya yerel yönetimlerin desteklediği beceri eğitimi kurslarıyla ya da sosyal yaşama hazırlayıcı ev niteliğinde binalarda yatılı ve gündüzlü olarak eğitim almakta ve normal yaşam içerisinde var olmaktadır. Bu eğitimler sırasında aileler de çocuklarını izleyebilmekte,

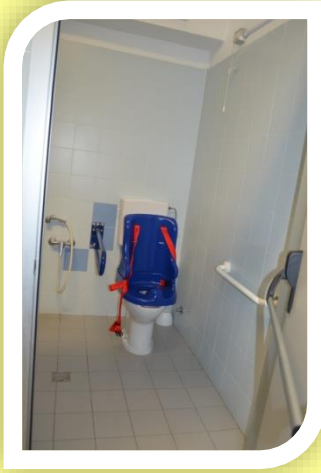

kendilerine zaman ayırabilmekte ve onların başarılarıyla memnun ve mutlu olmaktadır. Trafik ve ulaşım onların yaşamlarını kolaylaştıracak şekilde düzenlendiğinden istedikleri yere rahatça gidebilmekte ve dolaşabilmektedirler.

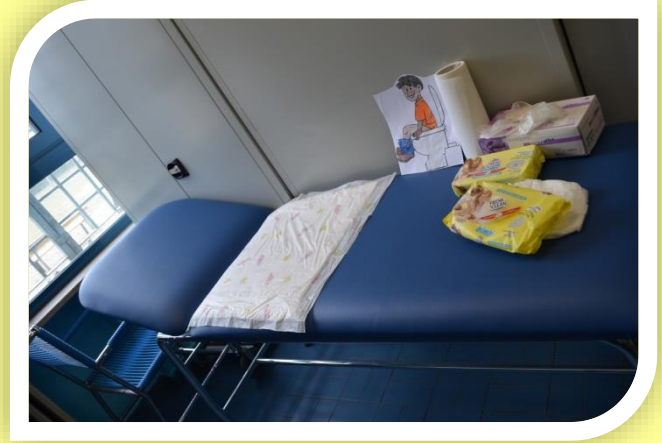
Üstün yetenekli çocuklara yönelik ayrı bir kurum bulunmamaktadır. Bu çocuklar belirlenen zamanlarda sınıflardan alınarak destek eğitim hizmetlerinden faydalandırılmaktadır.

Bazı binalarda özellikle bedensel yetersizliği olan bireylere yönelik kapıları rahatça açabilmeleri için otomatik açma düğmeleri yerleştirilmiş olduğu görüldü.

Kurum ziyaretlerimiz sırasında; okul içerisinde yer alan ağır düzeyde bedensel ve zihinsel yetersizliği olan özel gereksinimli öğrenci için özel olarak dizayn edilmiş birkaç sınıfı gezme imkanımız oldu. Okulda gerçekleştirilen kaynaştırma eğitiminin yanı sıra bu çocuklar için birebir eğitim almaları gereken konularda destek sağlaması amacıyla oluşturulmuş bu sınıfların tamamen eğitim alan öğrencinin gelişim özellikleri ve ihtiyaçlarına uygun düzenlendiğini öğrendik.

Öğrenciye tuvalet eğitimi vermek ve ihtiyacını tek başına giderebilmesini sağlamak için düzenlenen alanlar.

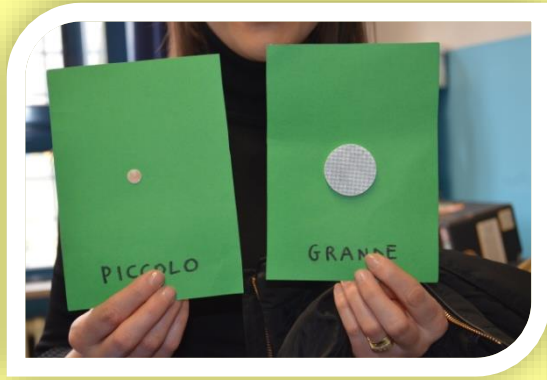

Öğrencinin tek başına hareket etmesini sağlamaya yönelik kullanılan araç-gereçler.

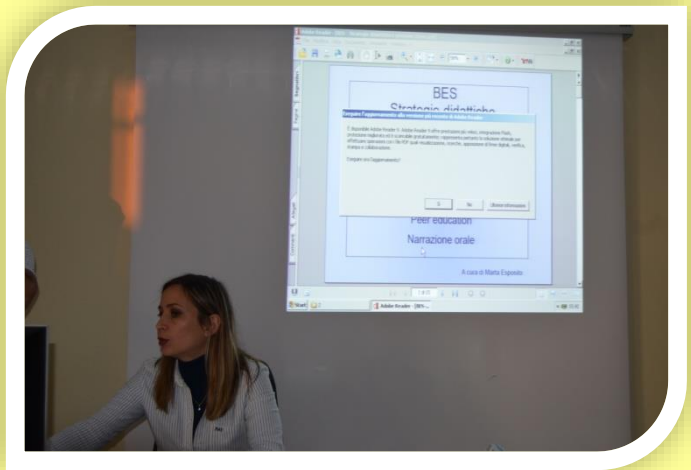

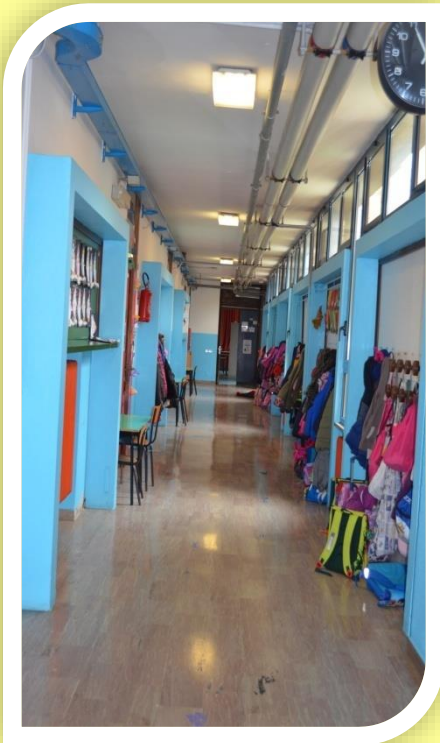
Kullanılan eğitim materyallerinin bir çoğunun hazır olarak değil, öğrencinin bireysel ihtiyacı ve gelişimine uygun olarak öğretmenler tarafından hazırlandığını öğrendik.

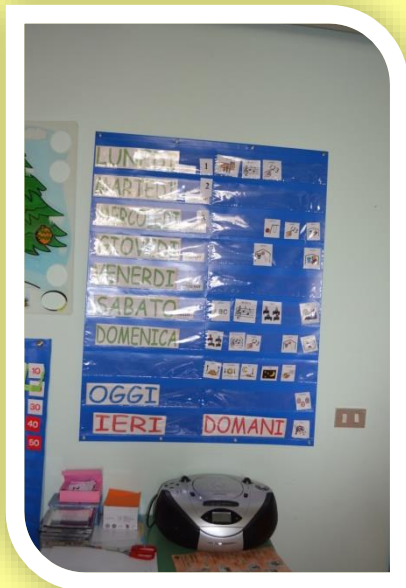

Öğretmenlerin özel gereksinimli çocuklarla yaptıkları çalışmalara yönelik defter tuttuklarını ve bu defteri diğer ders öğretmenleri ve aileleriyle paylaştıklarını öğrendik. Bu sayede verilen eğitim devamlılığını sağladıklarını, ailelere bilgilendirme konusunda ellerinde kaynak oluşturduklarını gördük.

PROJE HAZIRLAMA VE YÜRÜTME EKİBİ

Seda DİKER TEKİNER

Seçil BALKIR